

Průřezové téma: **Environmentální výchova**

Realizace: 1. stupeň - součást předmětů a začlenění do projektů

A. Tématické okruhy:

A. Ekosystémy	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
1. Les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa).		Prv	M		
2. Pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na nich, pole a jejich okolí).					
3. Vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii).				Prv	
4. Moře (druhá odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého).					
5. Tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás).					
6. Lidské sídlo - město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky).	Prv				
7. Kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek).		Prv			
B. Základní podmínky života					
1. Voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení).		Prv	Pč	M, Pč	M, Pč
2. Ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás).			Pč	Pč	Pč
3. Půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině).			Pč	Pč	Pč, Prv
4. Ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů).				Prv	
5. Ekosystémy - biodiverzita (funkce ekosystému, význam biodiverzity, její úrovně, ohrožování a ochrana ve světě a u nás).					
6. Energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky).				M	
7. Přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí).					Prv
C. Lidské aktivity a problémy životního prostředí					

1. Zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství.			M		
2. Doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace).					
3. Průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti).					
4. Odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny).			M		M, Prv
5. Ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek, právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti, ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV).					
6. Změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy).					
7. Dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (státní program EVVO, Agenda 21, EU) a akce (Den životního prostředí, OSN, Den Země apod.).				Prv	
D. Vztah člověka k prostředí					
1. Naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci – instituce, nevládní organizace, lidé).				Prv	
2. Náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí).		Prv			
3. Aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace).					
4. Prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví).					
5. Nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás).					

Průřezové téma: **Environmentální výchova**

Realizace: 2. stupeň - součást předmětů a začlenění do projektů

A. Tématické okruhy:

A. Ekosystémy	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
1. Les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa).	Př, Tč, M, D	Př		Př, Z, Nj
2. Pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na nich, pole a jejich okolí).	Př, D			Př, Z, Ch
3. Vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii).	Z, D			Př, Z
4. Moře (druhá odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého).	Z, Vv	Př	Ch	Př, Ch
5. Tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás).	Př, Z	Př		Př
6. Lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky).		Př	Vv	Př, Z, Nj
7. Kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek).			Z	Př, Vv
B. Základní podmínky života				
1. Voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení).	Z	Vv	Ch	Z, Ch
2. Ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás).	Z		Ch	Z, Ch
3. Půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině).	Z	Př		Př, Z, Ch
4. Ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů).	Př	Př		
5. Ekosystémy - biodiverzita (funkce ekosystému, význam biodiverzity, její úroveň, ohrožování a ochrana ve světě a u nás).	Př	Př		Př
6. Energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky).			Z	Př, Z, Ch, F, Nj, M
7. Přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí).	Tč		Z	Př, Z

C. Lidské aktivity a problémy životního prostředí				
1. Zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství.	Pp		Př	Př, Z, Ch
2. Doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace).				Př, Z, Ch, Nj
3. Průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti).	Tč		D	Př, Z, Ch
4. Odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny).	Tč, Ov, Vz			Př, Ch, Nj
5. Ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek, právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti, ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV).	Př		Z	Př, Z, Aj, Nj
6. Změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy).			Z	Př, Aj
7. Dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (státní program EVVO, Agenda 21, EU) a akce (Den životního prostředí, OSN, Den Země apod.).				Př, Nj
D. Vztah člověka k prostředí				
1. Naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci – instituce, nevládní organizace, lidé).	Ov	M	Nj	Př, Ch
2. Náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí).	Pp, M, Vz	M		Př
3. Aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace).				Př
4. Prostor a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví).	Tč, Vz		Př, Vp	Nj, Aj
5. Nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás).			Z	Př

Průřezové téma: **Mediální výchova**

Realizace: 1. stupeň – součást českého jazyka a ostatních předmětů, zapojení do projektů

A. Tématické okruhy

A. Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
1. Pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě.				Čj, Inf	
2. Rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných.				Čj	
3. Hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů).	Čj	Čj			Čj
4. Hledání rozdílů mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením.					
5. Chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel.					
6. Identifikování základních orientačních prvků v textu.	Čj	Čj	Čj	Čj	Čj
B. Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality					
1. Různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce.				Čj	
2. Rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem.					
3. Hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od médií zobrazovaných stereotypů, jako reprezentace reality).					
4. Vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje).					Čj
5. Identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá.					
6. Identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě).					
C. Stavba mediálních sdělení					
1. Příklady pravidelností uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií).					Čj
2. Principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), zezábavňující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost).					
3. Příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající).					
D. Vnímání autora mediálních sdělení					
1. Identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení.					
2. Výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci.					Čj

3. Prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu.					
E. Fungování a vliv médií ve společnosti					
1. Organizace a postavení médií ve společnosti.					
2. Faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování.					
3. Způsoby financování médií a jejich dopady.					
4. Vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy.					
5. Role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování.					M
6. Role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam).					
7. Vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti).					
8. Role médií v politických změnách.					
F. Tvorba mediálního sdělení					
1. Uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky i situačně) vhodných sdělení.					
2. Tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium.					M
3. Technologické možnosti a jejich omezení.					
G. Práce v realizačním týmu					
1. Redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média.					Čj
2. Utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu.					
3. Komunikace a spolupráce v týmu					
4. Stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti.					
5. Faktory ovlivňující práci v týmu.					
6. Pravidelnost mediální produkce.					

Průřezové téma: **Mediální výchova**

Realizace: 2. stupeň – součást českého jazyka a ostatních předmětů, zapojení do projektů

A. Tématické okruhy

A. Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
1. Pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě.	Tv	Tv	Př, Ov, Tv	Čj, Tv
2. Rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných.				
3. Hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů).				
4. Hledání rozdílů mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením.	Čj, Tv	CJ, Tv	Čj, Tv	Tv
5. Chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel.				
6. Identifikování základních orientačních prvků v textu.	Čj, Aj	Nj, Aj	Nj, Aj	Nj, Aj
B. Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality				
1. Různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce.	Čj	Nj, M	Nj, M, Aj	Nj, Vp
2. Rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem.		Čj	Čj	Čj
3. Hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od médií zobrazovaných stereotypů, jako reprezentace reality).	Čj			
4. Vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje).		Ov	Vp	
5. Identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá.				
6. Identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě).				
C. Stavba mediálních sdělení				
1. Příklady pravidelností uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií).			Nj, Aj	Nj, Aj
2. Principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), zezábavňující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost).				
3. Příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající).	Tv	Tv	Vv, Tv	Čj, Tv
D. Vnímání autora mediálních sdělení				
1. Identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení.				
2. Výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci.	Čj		Vv	Vv

3. Prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu.			Vv	Čj, Vv
E. Fungování a vliv médií ve společnosti				
1. Organizace a postavení médií ve společnosti.				
2. Faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování.				
3. Způsoby financování médií a jejich dopady.				
4. Vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy.			Vv, PŘ, Vz, Hv	Vv, Hv
5. Role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování.	Vz, Pp		Př	
6. Role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam).		Ov		
7. Vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti).		Ov	Vv, Hv	Vv
8. Role médií v politických změnách.				
F. Tvorba mediálního sdělení				
1. Uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky i situačně) vhodných sdělení.	Čj			Čj
2. Tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium.	Vv	Čj, Vv	Vv, Nj, Vz	Vv, Nj
3. Technologické možnosti a jejich omezení.				
G. Práce v realizačním týmu				
1. Redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média.		Čj		
2. Utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu.				
3. Komunikace a spolupráce v týmu.			Nj	
4. Stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti.				
5. Faktory ovlivňující práci v týmu.				
6. Pravidelnost mediální produkce.				

Průřezové téma: **Multikulturní výchova**

Realizace: 1. stupeň – v rámci výuky jednotlivých předmětů a součást celoškolních projektů

A. Tématické okruhy:

A. Kulturní diference	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
1. Jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti.		Prv	Vv	Vv	Čj
2. Člověk jako nedílná jednotka tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika.					
3. Poznávání vlastního kulturního zakotvení.	Prv	Pč		Pč	Vv, Prv, Pč
4. Respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy).					
5. Základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě.					
B. Lidské vztahy					
1. Právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci.		Prv			
2. Udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženské, zájmové nebo generační příslušnost.				Prv	
3. Vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílností).					
4. Předsudky a vžité stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace).					
5. Důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích.					
6. Uplatňování principu slušného chování (základní morální normy).	Pč		Pč	Prv, Pč	Pč
7. Význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti.					
8. Tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého.					
9. Lidská solidarita, osobní příspěvek k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy.					
C. Etnický původ					
1. Rovnocennost všech etnických skupin a kultur.					
2. Odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost.					
3. Postavení národnostních menšin.					
4. Základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti.					
5. Různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa.	Vv				

6. Projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku.					
D. Multikulturalita					
1. Multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti.					
2. Multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování.					
3. Specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost.					
4. Naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem.					
5. Význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání.					Aj
E. Princip sociálního smíru a solidarity					
1. Odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám.					
2. Nekonfliktní život v multikulturní společnosti.					
3. Aktivní spolupodílení dle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin.					
4. Otázka lidských práv, základní dokumenty.					

Průřezové téma: **Multikulturní výchova**

Realizace: 2. stupeň – v rámci výuky jednotlivých předmětů a součást celoškolních projektů

A. Tématické okruhy:

A. Kulturní diference	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
1. Jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti.	Tv	Tv	Vz, Ov, Vp	Nj, Tv
2. Člověk jako nedílná jednotka tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika.	Aj, Ov			
3. Poznávání vlastního kulturního zakotvení.	Vv, Hv	Vv, Čj, Hv	Vv	Vv
4. Respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy).		Čj, Ov	Z	Čj, Z
5. Základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě.				Vv
B. Lidské vztahy				
1. Právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci.	Vz		Vp	
2. Udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženské, zájmové nebo generační příslušnost.	Vz	D, Z	Z	Vp
3. Vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílností).		D	Z, Vv	Vv
4. Předsudky a vžitá stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace).		Čj		
5. Důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích.				Vp
6. Uplatňování principu slušného chování (základní morální normy).			Vz, Vp	Nj, Aj
7. Význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti.	Vz		Vz	
8. Tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého.			Vp	
9. Lidská solidarita, osobní příspěvek k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy.		Ov		
C. Etnický původ				
1. Rovnocennost všech etnických skupin a kultur.				
2. Odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost.	Ov		Př	Vp
3. Postavení národnostních menšin.	Ov			Nj
4. Základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti.		D	D	
5. Různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa.		D	D, Vp	
6. Projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku.				

D. Multikulturalita				
1. Multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti.			D	
2. Multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování.	Vv	Vv	Vv, Hv	D
3. Specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost.	Tv			D
4. Naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem.				
5. Význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání.	Aj	Nj, Aj	Nj, Aj	Nj, Aj
E. Princip sociálního smíru a solidarity				
1. Odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám.				D
2. Nekonfliktní život v multikulturní společnosti.				D
3. Aktivní spolupodílení dle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin.				D
4. Otázka lidských práv, základní dokumenty.		Ov	Ov	D

průřezové téma: **Osobnostní a sociální výchova**
realizace: 1. stupeň - součást českého jazyka a ostatních předmětů
2. stupeň - samostatný předmět

A. Tematické okruhy

Osobnostní rozvoj

A. Rozvoj schopností poznávání
1. Cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
2. Cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů
3. Dovednosti pro učení a studium
B. Sebepoznání a sebepojetí
1. Já jako zdroj informací o sobě
2. Druzí jako zdroj informací o mně
3. Moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty)
4. Co o sobě vím, a co ne
5. Jak se promítá mé já v mém chování
6. Můj vztah ke mně samému
7. Moje učení
8. Moje vztahy k druhým lidem
9. Zdravé a vyrovnané sebepojetí
C. Seberegulace a sebeorganizace
1. Cvičení sebekontroly, sebeovládání - regulace vlastního jednání i prožívání, vůle
2. Organizace vlastního času, plánování učení a studia
3. Stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení
D. Psychohygienu
1. Dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému
2. Sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích
3. Dobrá organizace času
4. Dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění - relaxace, efektivní komunikace atd.)
5. Hledání pomoci při potížích
E. Kreativita
1. Cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti „dotahovat“ nápady do reality)
2. Tvořivost v mezilidských vztazích

Sociální rozvoj

F. Poznávání lidí

1. Vzájemné poznávání se ve skupině/třídě
2. Rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech
3. Chyby při poznávání lidí

G. Mezilidské vztahy

1. Péče o dobré vztahy
2. Chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc
3. Lidská práva jako regulativ vztahů
4. Vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)

H. Komunikace

1. Řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků
2. Cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání
3. Dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování)
4. Specifické komunikační dovednosti (monologické formy - vstup do tématu „rétorika“)
5. Dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů)
6. Komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.)
7. Efektivní strategie (asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace)
8. Pravda, lež a předstírání v komunikaci

I. Kooperace a kompetice

1. Rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.)
2. Rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny)
3. Rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence

Morální rozvoj

J. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

1. Dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí
2. Problémy v mezilidských vztazích
3. Zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů
4. Problémy v seberegulaci

K. Hodnoty, postoje, praktická etika

1. Analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí
2. Vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.
3. Pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu)
4. Dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne

Průřezové téma: **Výchova demokratického občana**

Realizace: 1. stupeň – součást předmětů a začlenění do projektů

A. Tematické okruhy:

A. Občanská společnost a škola	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
1. Škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole.	Prv	Prv	Prv	Čj (Dv)	
2. Způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy (význam aktivního zapojení žáků do žákovské samosprávy – žákovských rad či parlamentů).				Čj	
3. Formy participace žáků na životě místní komunity.					
4. Spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci.			Prv	Prv	
B. Občan, občanská společnost a stát					
1. Občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku).	Prv				
2. Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana.					
3. Úloha občana v demokratické společnosti.					
4. Základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciacce, různorodost).				Inf	Inf
5. Principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů).					
C. Formy participace občanů v politickém životě					
1. Volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby).				Prv	
2. Obec jako základní jednotka samosprávy státu.					Prv
3. Společenské organizace a hnutí.					
D. Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování					
1. Demokracie jako protiváha diktatury a anarchie.					
2. Principy demokracie.					
3. Základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka).					
4. Význam Ústavy jako základního zákona země.					
5. Demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti.					Prv

Průřezové téma: **Výchova demokratického občana**

Realizace: 2. stupeň – součást předmětů a začlenění do projektů

A. Tematické okruhy:

A. Občanská společnost a škola	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
1. Škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole.	Vz		Nj	Aj
2. Způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy (význam aktivního zapojení žáků do žákovské samosprávy – žákovských rad či parlamentů).			Vz	
3. Formy participace žáků na životě místní komunity.				
4. Spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci.				
B. Občan, občanská společnost a stát				
1. Občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku).	D, Ov, Vz		Vz	Př, Ch, Ov
2. Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana.		Ov		
3. Úloha občana v demokratické společnosti.	D			Ov
4. Základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciací, různorodost).	Inf		Inf	Ov
5. Principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů).			Vz	
C. Formy participace občanů v politickém životě				
1. Volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby).		M, Ov		M
2. Obec jako základní jednotka samosprávy státu.	Ov			
3. Společenské organizace a hnutí.				
D. Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování				
1. Demokracie jako protiváha diktatury a anarchie.		Ov	Z, D	D
2. Principy demokracie.			D	
3. Základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka).				
4. Význam Ústavy jako základního zákona země.			Ov	D
5. Demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti				D

průřezové téma: **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**

realizace: 1. stupeň – začlenění do předmětů a součástí projektů

A. Tematické okruhy:

A. Evropa a svět nás zajímá	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
1. Rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa.		Čj			
2. Místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu.	Prv			Prv	
3. Naši sousedé v Evropě.				M	
4. Život dětí v jiných zemích.					
5. Lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy.	Aj	Aj	Aj	Aj	Prv, Pč, Aj
B. Objevujeme Evropu a svět					
1. Naše vlast a Evropa.					
2. Evropské krajiny.					
3. Evropa a svět.					M, Aj
4. Mezinárodní setkávání.					
5. Státní a evropské symboly.			Prv		
6. Den Evropy.					
7. Život Evropanů a styl života v evropských rodinách.					Aj
8. Životní styl a vzdělávání mladých Evropanů.					
C. Jsme Evropané					
1. Kořeny a zdroje evropské civilizace.					
2. Klíčové mezníky evropské historie.					
3. Evropská integrace.					Prv
4. Instituce Evropské unie a jejich fungování.					
5. Čtyři svobody a jejich dopad na život jedince.					
6. Co Evropu spojuje a co ji rozděluje.					
7. Mezinárodní organizace a jejich přispění k řešení problémů dětí a mládeže.					

průřezové téma: **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**
realizace: 2. stupeň – začlenění do předmětů a součástí projektů

A. Tematické okruhy:

A. Evropa a svět nás zajímá	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
1. Rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa.		Čj, Z		Nj, Aj
2. Místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu.	Vv		Vv	Vv
3. Naši sousedé v Evropě.	Aj	Nj, M, Z, D	Nj, Vp	Nj, M
4. Život dětí v jiných zemích.			Nj, Aj	
5. Lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy.		Nj	Nj, Hv	Nj, Aj
B. Objevujeme Evropu a svět				
1. Naše vlast a Evropa.			Nj, Aj	Z, Tv
2. Evropské krajiny.		Vv, Z		
3. Evropa a svět.	Aj	M, Čj	Aj	M
4. Mezinárodní setkávání.				
5. Státní a evropské symboly.	Aj	Ov		Nj
6. Den Evropy.				Nj
7. Život Evropanů a styl života v evropských rodinách.			Nj, Aj	Nj, Aj
8. Životní styl a vzdělávání mladých Evropanů.			Aj	Nj, Vp
C. Jsme Evropané				
1. Kořeny a zdroje evropské civilizace.	Vv, D	D		
2. Klíčové mezníky evropské historie.				
3. Evropská integrace.			Z	
4. Instituce Evropské unie a jejich fungování.		Ov	Ov	Nj, Ov
5. Čtyři svobody a jejich dopad na život jedince.				
6. Co Evropu spojuje a co ji rozděluje.				Ov, D
7. Mezinárodní organizace a jejich přispění k řešení problémů dětí a mládeže.				Nj